

## DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS.

Voor de Stad. f 12.

Franco per post. n 14.

DIGNUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel

Behalve 35 cents zegel

(Verschijnende driemaal in de week, Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

## De verantwoordelijkheid van de Vertegenwoordigers.

Toen de helderste ster, die aan den hemel onzer vertegenwoordiging schijnt, die nimmer verbleekte noch onderging, de edele LUZAC, (waarom hem niet dadelijk genoemd? — hij behoeft immers onze lofuitingen niet) in de zitting van den 23 mei ll. weder een openlijk blijk aan den dag legde, hoe hoog hij de betrekking achtte waarin hij door het vertrouwen der natie geplaatst en gehandhaafd werd, en hoe diep hij overtuigd was, dat hij aan dat vertrouwen moet beantwoorden, en zich tegens de natie verantwoordelijk achtte voor de wijze waarop hij zulks deed; — toen hij verklaarde, dat die verantwoordelijkheid eene der redenen uitmaakte welke hem genoopt hadden tot het voordragen der motie van orde, waardoor de beraadslagingen over het tarief onbepaaldelijk zouden worden uitgesteld, ten einde de, op slag, door de regering voorgedragen veranderingen en weglatingen in hetzelfde te overwegen; toen, zeggen wij, werd in de kamer eene stem gehoord, die niet dan eene algemeene bevreemding kan verwekt hebben.

Een der sprekers namelijk, de motie van orde bestrijdende, wierp die verantwoordelijkheid van zich af; zich grondende op het voorschrift der grondwet, dat de vertegenwoordigers zonder last van of ruggespraak met de vergadering door welke zij benoemd zijn, stemmen moeten.

Wat zulk een argument, de redenering van den heer LUZAC omtrent de verantwoordelijkheid der vertegenwoordigers jegens hunne committenten van weggevoerd worden, begrijpen wij niet, evenmin als wij begrijpen hoe de heer FASSER VAN RIEMSDIJK het heeft durven ondernemen om aan eenen LUZAC een lesje in de grondwet te willen geven.

Of heeft de heer LUZAC het uitstel der beraadslagingen verlangd, om middelerwijl eene meeting met zijne committenten te gaan houden, ten einde hun nader gevoelen te vernemen? Volstrekt niet. De doorzigtige vertegenwoordiger wilde zich en de kamer voor verrassing behoeden; met regt vorderde hij, dat, daar de regering voor zich al den tijd genomen had, en op sprong met eene zoo gewigtige wijziging voor den dag kwam, ook aan de kamer de tijd zou gelaten wor-

den, om die verandering te overwegen en zijne bedenkingen, zoo er aanleiding tot was, tegen in te brengen. Dit verlangen was billijk, en de kamer heeft zich hiervan genoegzaam overtuigd getoond, door het tot het hare te maken.

Wij willen niet eens spreken van de grove inconsequentie en volstrekte ontoepasselijkheid van het beweren des heeren VAN RIEMSDIJK. Immers ruggespraak veronderstelt eene handeling voorafgaande aan de zaak, waarover dezelve moet plaats hebben; verantwoordelijkheid is hetgeen op den mensch berust na het volvoeren der zaak. Een vertegenwoordiger moet dus zonder ruggespraak stemmen, maar is verantwoordelijk wegens zijne uitgebrachte stem voor de publieke opinie en zijne committenten, verantwoordelijk in dien zin, waarin de heer LUZAC het gezegd heeft. En die verantwoordelijkheid blijft niet achterwege. De publieke opinie oefent haar regt van beoordeeling uit, door haar goed- of afkeurend vonnis over de handelingen der vertegenwoordigers te strijken; de committenten, door van hunne goed- of afkeuring die handelingen te doen blijken, wanneer eenig lid aan de herkiezing moet onderworpen worden. Hoe nu, onder het bij ons vigerend stelsel, dit regt door de committenten uitgeoefend wordt, laten wij daar; genoeg is het, dat het uit den aard der zaak zoo is.

Onverantwoordelijkheid veronderstelt onfeilbaarheid, en wij gelooven niet dat de natie de verwarring van den geest zoo ver gebracht heeft, dat zij een van beide aan hare vertegenwoordigers toekent.

Of zou welligt de heer VAN RIEMSDIJK met zijn geweten als vertegenwoordiger niet op den besten voet staan, zoodat het woord verantwoordelijkheid hem als een steen op het hart viel en hem met een pijnigend *cauchemar* bedreigde. Wij weten het niet; maar ware het zoo, dan raden wij hem den vrede met zijn geweten te sluiten; wij althans zijn niet gezind, al ware het ook om hem de gewenschte rust te verschaffen, hem iets kwijt te schelden van de verantwoordelijkheid, welke de heer LUZAC bedoeld heeft. — Of zoo zijn ed. mog. de kamer dit schrikbeeld voor oogen willen stellen, om de motie van den heer LUZAC den bodem in te slaan, omdat hij ligt begrijpen kon dat dezelve der regering niet welgevallig zou zijn, dan is zijne poging mislukt. Trouwens de heer VAN HALL moge verklaard

hebben zich geene partij te willen stellen voor de dadelijke beraadslagingen, noch voor de verschuiving, zijt u nu tegen den heer LUZAC heeft genoegzaam doen zien, dat die vertegenwoordiger hem door zijne motie eene groote ondiens had bewezen. Meer kon de minister niet; op eene onmiddellijke beraadslaging aandringen, ware de sluis te hoog opliten.

Intusschen kan het niet anders of dit incident moet weder eenen pijnlijken indruk op den geest van het verlicht deel der natie maken. Wederom ziet zij, hoe vele vertegenwoordigers over haar en over zich zelve denken. Hoe zij, ofschoon door de natie, hoe gefiltreerd dan ook, benoemd en haar moedende vertegenwoordigen, eenmaal in de vergadering plaats verkregen hebbende, ineenh ver boven haar verheven te zijn, ja zelfs, niets meer met haar uitstaande te hebben. De ondervinding heeft toch weinig wert het tegendeel geleerd.

Naalottige onbepaaldheid! De regering en hare aanhangers willen met kracht en geweld het stelsel van behoud handhaven, en terwijl zij geene woorden noch geschriften sparen om het oude aan te prijzen, doen zij door hunne handelingen dagelijks zien hoe gebrekkig dat oude is. De regering legt in het openbaar de getuigenis afzijner minachting voor de drukpers, het middel, waardoor de natie hare verlangens, hare wenschen en hare behoeften kenbaar maakt; en een vertegenwoordiger legt in de openbare vergadering zijne minachting bloot voor de publieke opinie, die toch wel het regt heeft, zijne handelingen te beoordeelen, te toetsen en te keurmerken!

Neen, niet zoo! Het publieke geest is ontwaakt, en verlangt naar verlossing van het jak waaronder hij reeds te lang gebukt gaat. Wilt gij dat verlangen tegenstaan, wilt gij het oude *pen fac ut vel* behouden, wacht u dan, om den publieken geest meer en meer te ontwakken, wacht u om door uwe onberadene stappen dien geest meer en meer te doen gevoelen; dit is meer dan tijd is, aan de knellende banden van het oude te ontkomen. Tracht u niet, zoo gij het kunt, dien publieken geest door zoetsappigheid, vijandij, geweld en eerbied in slaap te wieden. Ziet uwe voorgangers, doet dit ook zoo gij het kunt. Want nogmaals, de natie is wakker geworden, het geldt hier dus niet meer, maar door zoet

zussen in slaap te houden, maar zij moet weder in slaap worden gewiegd, en hiertoe moet het wiegetouw wat harder aangezet worden. Voorzigtig slechts dat dit oude, verrotte loom niet breekt.

### TIJK

**KONSTANTINOPEL.** De inwijding der kapel van het Russisch gezantschap was, naar het schijnt, eene plegtigheid, waaraan te Petersburg een hoog belang gegeven werd. Volgens de laatste ontvangene bijzonderheden, was men er zeer op gesteld, dat zij werd bijgewoond door de vertegenwoordigers der Byzantijnsche, Grieksche en Russische kerken, opdat zij in de oogen der Grieken zou voorkomen als de huldiging van de geestelijke vereeniging, welke voortaan de drie natien aan elkander verbinden moet. Het is, als 't ware, de eerste officiële steen, door de diplomatie gelegd aan de grondslagen van het gebouw der nieuwe Oostersche kerk.

Bij de gedachtenis aan de levenden heeft de aartsbisschop titularis van Heraclea eerst gebeden voor den keizer aller Russen, beschermer van het Grieksch geloof en roer al degenen, die, ter oorzake dier godsdienst onderdrukt worden. Het laatste gedeelte dier zinsnede is een weinig dubbelzinnig. Indien hij door de onderdrukten heeft bedoeld de Grieken in Turkije en willen doen verstaan dat zij er om hun geloof verontrust worden, is dit een zeer onbeheugde aanval op de Turksche regering, die tevens van zelf vervalt, wijl dezelve hare Grieksche onderdanen vreedzaam hunne godsdienst laat uitoefenen. Van eene andere zijde is het moeilijk te veronderstellen, dat de prelaat, welke aan medegenoech heeft gehad, om de onderdanen aan te bevelen, die in Rusland wezenlijk onderdrukt worden ter oorzake dier godsdienst. Hij had dus beter gedaan deze politieke zinspeling uit zijn gebed weg te laten.

Daarenboven de ring met twaalf edelgesteenten, welke den heer van Titow, bij het eindigen der mis den aartsbisschop overhandigde, als blijk der edelmoedigheid van zijn geestelijk opperhoofd, keizer Nicolaas, droeg het afbeeldsel van den Zaligmaker niet, zoo als het Grieksch dagblad vermeld heeft. Hij had een ander zinnebeeldig teeken. In het midden van eene halve maan, ziet men een kruis en daaronder een aardbol. Zoodanig was juist het zinnebeeldig teeken der decoratie, na de inpenning van Andrianoepel, de officieren en soldaten, die zich bij dien veldtoeg onderscheiden hadden, afgereikt. Terwijl Rusland door geheel het Oosten het proselytisme beoefent, is het voorzeker merkwaardig te zien hoe het een diplomatiek propaganda door middel van hieroglyphen in het werk stelt.

### DUITSCHLAND.

De *August-Zeitung* behelst een lang artikel over de geruchten welke geloopt hebben omtrent het verleenen eener vertegenwoordigende constitutie aan het koninkrijk Pruisen. Het schijnt van de staats-kantelaar van Pruisen afkomstig te zijn en vermeldt alle hoop, welke daan ontrent moet gekoesterd zijn. Het ontkent niet dat de vorige koning in 1815 eene nationale vertegenwoordiging aan zijn toek beloofd heeft, maar herinnert dat de tegenwoordige vorst, dadelijk, bij zijne komst op den troon verklaard had zich niet door die belofte gebonden te achten.

### PRUISSEN.

De aartsbisschop en het versicht van bevoelen, welke zijn in Engeland onderling bevestigd, strekken zich op dit oogenlik tot in Pruisen uit. Sedert eenige jaren had zeker zending der anglikaansche kerk te Berlin een bekeering-handel openbaar ten behoeve der joden. Doch daar de Duitsche beveling-haarschappij en eenen evangelischen werkmans onderdrukt, die met de zielede taak belast is, ontbrak het verstand om te zeggen, dat zij erin slaagden, om de evangelische geestelijkheid te onderwerpen, of belemmerd worden. Deze vijandigheid, gevoerd bij de kracht van een budget, hetwelk dat van den Duitschen missionaris ver overtrof, was het werk der bekeering zoudanige uitbreiding, dat men het noodig oordeelde aan den hoofd

missionaris Betton, eenen consistor toe te voegen. Maar ziet, daar komt onverwacht uit Schotland een nieuwe mededinger tegen de twee wedijverende missiën op-dagen; dr. Schwartz zet zich naast hen neder en komt, om de joden onder de vanen van het Schotsch Presbyterianisme te scharen. Ook hij voerde met zich eenen goeden voorraad van guinjes, die zoo machtige drangredenen op het gemoed der kinderen van Mozes; hij beroemt zich over zijne groote overvingen, welke zijne mededingers echter als eene bekeering-gaauwdevering, ten hunnen nadeele gepleegd, beschouwen; van daar vijandelijkheden, die wel tot eene zeer ergerlijke houding aannemen, dat de politie het noodig geoordeeld heeft er een einde aan te maken, door de zegels te hangen aan de woning van den Schotschen prediker.

Deze daad van onvredzaamheid kon bij niemand verwondering baren; zij was het natuurlijk gevolg van het verband, gesloten tusschen het Pruisisch evangelium en de gevestigde kerk in Engeland, en waarvan, volgens het zeggen van Saint-Jacques, de oprigting van het Pruisisch-anglikaansch bisdom, het eerste en zonderlingste gedenkstuk is.

Het schijnt dat het werk van Ronga langzamerhand afneemt in de belangstelling, welke het Pruisisch gouvernement daaraan, bij deszelfs ontstaan, bewezen heeft, en dat de vermindering der geldelijke ondersteuning, waarmede het Duitsch protestantismus hetzelfde begunstigde, de sectarissen op kunstgrepen doet bedacht zijn. Onlangs is een handverster van boeken gegrepen geworden en naar de directie der provinciale politie te Maagdenburg vervoerd. Behalve een groot pak met geschriften ten voordeele der Rongiaansche scheuring, had hij bij zich eene verzegelde doos, bestemd om de liefdegiften van vrome zielen te ontvangen, welke het denkbeeld van eene Duitsch-Catholijke kerk nog toelacht. De geschriften en de doos werden afgenomen, de laatste behelste eene som van een veertigtal Pruisische kroonen, welke onmiddellijk gestort werden in de kas, daargesteld om te hulp te komen aan de slagtoffers der jongste overstroming.

### ENGELAND.

Op den vierden zondag na paschen, werd het H. Vormsel te Norwich, in de kapel van Maddermark, door den hoogwaardigen dr. Wareing, bisschop van Artoepolis en vikaris apostoliek van dat distrikt, toegediend aan meer dan 180 personen, waaronder 128 diever bekeerden geteld werden.

Er hebben in den laatsten tijd eenige geruchten geloopt over het aftreden van den graaf de St. Anlaire als Fransch gezant bij dit hof; doch dit wordt thans stellig tegengesproken. Dit doet algemeen genoegen daar deze staatsman het vertrouwen in beide landen in ruime mate geniet.

De waarde van uitgevoerde wollen manufakturen heeft in 1844 bedragen 8,204,836 p. st. Onder de uitvoeren van wolven stoffen komen 2,402,217 stukken voor, naar Duitschland, Holland, Italië enz. De uitvoer van schapen- en lamswol zoo vreemde als kolchiale, in 1844, heeft ruim 65 millioen pond bedragen, waarvan 5½ mill. naar Rusland, bij de 22 mill. uit Duitschland, bij de 3 mill. uit Italië, van Nieuw Zuid-Wallis bij de 12½ mill. en 4 mill. van van Diemenland. De uitvoer van Britsche wol heeft 8,947,619 pond bedragen, meestal naar Frankrijk en België.

### IRLAND.

De scheuring welke sedert lang bestaat tusschen het *Young's Island*, vertegenwoordigd door de schrijvers van de *Nation* en O'Connell, wordt hoe langer hoe heviger. In eene onlangs gehouden vergadering, ten einde de realisering te regelen, welke den 30 mei zal plaats hebben, ter gedenken der gebeurtenissen van 1782, heeft er eene hevige spoorloosheid plaats gehad, en men is zeer ontevreden over elkander uit een gegaan.

### FRANKRIJK.

PARIS, 25 mei. De heer Guizot, wiens gezondheid geheel hersteld is, zal, naar men verzekert, in de aanstaande week zijne portefeuille weder aanvaarden. Heden heeft hij de beraadslagingen van den ministerraad bijgewoond, over de aan-gelatenheid van Makogea.  
De kamer der gedeputeerden heeft in hare zitting van den 24 mei, de wet op de vrederegters aangenomen met 225 tegen 11 stemmen. Het resultaat onder de discussiën bij het einde der zitting, dreigde voor een oogenblik den oorlog tusschen

de oppositie en de meerderheid te ontsteken. Een der gedeputeerden las eene zinsnede voor uit het rapport der commissie, waarbij werd uitgedrukt dat de vrederegters behoorden vreemd te blijven aan alle manoeuvres bij de verkiezingen. Deze zinsnede was veroorzaakt door eenen brief van een vrederegter aan den zegelbewaarder, waarin gezegd werd dat zijne bezorgdheid voor de vrederegters hen sterker zal maken tegen de oppositie bij de aanstaande verkiezingen, en ook de griffiers ter geschikte tijde hunnen ijver zouden verdubbelen.

De heer Matter, president der commissie verklaarde, dat die zinsnede ingelazcht was om den brief van dien vrederegter, maar geenszins om het gedrag van den zegelbewaarder af te keuren. Deze verklaring maakte een einde aan het incident.

De aartsbisschop van Parijs heeft een eigenhandigen brief van Z. H. den Paus ontvangen, waarin de H. Vader zijne hoogw. lof toezwaait over het werk, door den prelaat geschreven onder den titel van: *Introduction philosophique à l'étude du christianisme*; zinsnede over het christendom, in het verleden jaar over de instelling van den *Sacramentus à Paulo* in het licht gegeven.

De prins Jérôme Bonaparte heeft eergisteren het hôtel der Invaliden bezocht. Hij is met de meeste onderscheiding ontvangen. Zijne sprekende gelijkenis met den keizer hebben niet weinig indruk gemaakt op de oude dapperen, die zich in strijd rondom den neef van Napoleon schaarden.

De missionarissen van den H. Francois de Sales, voor eenige jaren gesticht door mgr. Reij, bisschop van Annecy, zijn met eene speciale zending naar den Indonësië belast. De heeren Martin en Livore hebben den 14 mei Savoye verlaten, om naar Parijs te reizen, alwaar zich de heeren Tissot en Thévenet met twee broeders van hun huis aan hen zullen aansluiten. Zoodra de voorbereidselen tot de reis, met overleg van de directieuren der uitlandsche zendingen zullen afgelopen zijn, zullen zij gezamenlijk den weg inslaan naar de verre oorden, alwaar de opperste Herder der zielen hun bevolen heeft, het licht des Evangelies te gaan verspreiden.

### BELGIË.

BRUSSEL, 26 mei. Zaterdag 11 heeft er een plechtige maaltijd plaats gehad bij den Engelschen minister, ridder Hamilton Seymour, ter gelegenheid van den verjaardag van koningin Victoria. Het geheele corps diplomatique, de ministers des konings en der grootofficieren van deszelfs huis waren daarbij tegenwoordig. Na den maaltijd was er groote receptie, waarbij zich ook de pauselijke Nuntius bevond.

De bekende mevrouw de Sainte-Elme, schrijfster der *Mémoires d'une Contemporaine* is den 19 dezes maand te Brussel, in den ouderdom van 70 jaren overleden.

Zij werd te 's Gravenhage uit protestantsche ouders geboren. Na den dood van haren eersten man, begaf zij zich naar Parijs, alwaar zij zich door haren geest en hare schoonheid onderscheidde en den graaf de Sainte-Elme huwde. Zij volgde bijna al de groote militaire expeditiën te paard, werd in den Russischen veldtoeg gekweld en weigerde het kruis van het legioen van eer, dat men haar aanbood. Later deed zij, op het verzoek van den onderkoning van Egypte, eene reis door dat land, waarvan zij eene beschrijving heeft nagelaten.

Edelmoedig van imborst en altijd bereid om te helpen, werd zij ten laatste zelf door rampspoed getroffen en kwam te Brussel, alwaar zij volbragt hetgeen zij reeds lang heraad had, namelijk hare bekeering tot de Catholijke kerk. Reeds lang voor hare eerste ziekte, schreef zij uit een bewijzing aan den pater Dina, van de *Augustijnen*, om zich te laten onderwijzen in de Catholijke-godsdienst, welke zij met eene wonderbare kracht van overtuiging omhield.

Sedert hare bekeering en sporaal in hare laatste ziekte heeft zij met een meer dan menschelijk geduld de hevige smarten, welke haar kwelden, doorstaan. Zij wenschte te wenschen, dat de geheele wereld zou weten dat zij hare schrijfs en al hare dwalingen beriep en met haar bloed wilde uitwissen. Heer de Sainte-Elme hield niet op Gods lof te verhooren en zijne lambachtigheid jegens haar te prijzen. Hare laatste oogenblikken waren die eener berouwhebbende ziel, die haren steun vindt in de hoop op den overgang tot een beter leven.

GENT 26 mei. De onophoudelijke regens dezer dagen hebben eene sterke ruisig van de Schelde

en de Lijs te weeg gebragt, zoodat men vrijdag avond verpligt is geweest al de sluisen ter ontlasting van de stad open te zetten. Heden morgen waren de tijdingen omtrent de hoogte der rivieren niet gunstiger. Het water bleef nog aan 't was- sen. Te Gent is heden het water 3 centimeters (ned. d.) boven het winter peil.

— ICHTEGHEM 25 mei. Heden namiddag ten twee ure barste een verschrikkelijk onweder over onze gemeente los. De bliksem is op den kerk- toren gevallen en heeft er groote schade aangerigt. De weerhaan is er afgeworpen en aan stukken geslagen.

Bijna al de glasruiten aan de zuidzijde der kerk zijn gebroken. Een kind, Frans Glaeys genaamd, dat zich in de kerk bevond, is insgelijks getroffen en verlamd. Verder ongelukken zijn niet te be- treuren.

— In het dagblad van Mors (Bergen) leest men: Men mag het zich niet ontveinen: de toekomst van den oogst is zeer raadselachtig en geeft rede- nen tot ernstige vrees. Op het oogenblik dat wij deze regels schrijven wordt een zware storm niet bliksem en donder over onze streek de hagel en regen vallen zonder ophouden; onze onliggende velden zullen er gewis veel door lijden.

Niet zonder reden toonen wij ons beangst over de toekomst der arbeidende klasse. Reeds nu is de prijs van het brood buiten evenredigheid met de weeklonen in Henegouwen; en al mogten de hooften van groote industrien zich eenige opof- fering opleggen, iets waarvan nog niet blijkt, vreezen wij zeer dat die opofferingen niet tegen de nadeelen waarmede de arme werklieden be- dreigd zijn, zullen kunnen opwegen.

Dit Luik schrijft men daarentegen van den 26 mei, dat de sterkte van het schoone weder en de aangename warmte, die sedert eenige dagen van 15 tot 17 graden is opgekomen, reeds dien dag eenen gunstigen invloed op den prijs der graan heeft uitgeoefend. Men twijfelt er niet aan, of wanneer het schoone weder aanhoudt, de daling der graanprijzen even spoedig zal toenemen als vroeger de rijzing plaats had.

## NEDERLAND.

BOSCH, 28 mei. Men schrijft uit Luxemburg dat de gewone zitting der stenden op den 3 junij geopend worden. Aan hunne goedkeuring zullen de volgende voordragten van wet: nopens misdrijven door een Luxemburger in of buiten het groothertogdom begaan; nopens de militie; het port-tarief en het in het openbaar houden der debatten in civile en criminele processen.

— Nog wordt uit Luxemburg gemeld, dat eene Engelsche maatschappij concessie heeft verkregen voor een ijzeren spoorweg door het groothertogdom.

— Met zekerheid kunnen wij mededeelen dat de hooft regering vergauning heeft verleend langs den steenweg buiten de Vaghter poort opgaande boomen te planten, te beginnen van het f. n. laabel, eveneens buiten de Hinthamer poort op eene bijna gelijke distantie der poort.

— De belangstelling ziet men den afloop van een crimineel rechtsgeding te gemoet, dat thans het provinciaal gerechtshof van Noord-Brabant bezig houdt. Namelijk dat tegen den baron van Doff, Lox en Pajena, ambtenaren bij de domer- nant Maandag jl. heeft het hof eenen aanvang hiermede gemaakt. De baron van Doff werd andermaal opgeroepen, doch verscheen evenmin op de vorige reis. Daarop is een aanvang ge- maakt met de voorlezen der akte van beschul- diging; dat van half elf tot twee uren geduurd heeft. Dingsdag ten negen uren is men begonnen met het gatuigen verhoor. Daar ee 132 getuigen in deze zaak zijn opgeroepen, zullen er wel vier a vijf dagen noodig zijn om alle te hooren.

VENRAY 23 mei. Heden werd alhier op eene prachtvolle wijze, doch tot onzer aller droefheid ter aarde bezet onze geleerde en algemeen beroemde en beminde medicus artis abat. doctor en lid van de geneskundige commissie J. B. Ruyssdael.

Wij verliezen in hem een man die door zijne bekwaamheden en menschlievendheid algemeen ge- acht en bemind was, en zich voor het lijdend menschenom als het ware ten offer bragt, doch helaas! te vroeg aan ons is ontruk geworden.

Doch tot groot geneegen hebben wij mogte ver- nemen dat een ander broeders op ons verzoek zich alhier in zijne plaats zal komen vestigen, die wij hopen dat zich de achting en terredenheid onzer

ingezetenen zal waardig maken, en daardoor het gele- dene verlies eenigzints zal mogen hersteld worden.

's HAGE, 25 mei. De afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal zijn gisteren vergaderd geweest over de wijzigingen, gebragt in het ont- werp van tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer, waaromtrent men thans een bijvoegsel tot het vroeger uitgebragte algemeene verslag ver- wacht.

— Wij vernemen met genoegen, dat de electro- magnetische telegraaf langs den spoorweg tus- schen Amsterdam en Haarlem zoo goed als voltooid is, en dat eerstlaags proefnemingen nopens de werking van dezen telegraaf zullen geschieden.

HILVARENBEK, 24 mei. Gisteren is in de ge- meente Moer Gestel een jongeling A. T. genaamd, oud circa 24 jaren, welke naar men verneemt voor de vermoedelijke dader wordt gehouden van het om het leven brengen van het meisje onder de gemeente Ooster, Westen en Middelbeers, op den 17 dezer, door de politie in hechtenis genomen en door de marechaussee gevangelijks naar Eindhoven getransporteerd.

MAASTRICHT, 24 mei. Het provinciaal gerechts- hof heeft bij arrest van het hof uitspraak gedaan in de zaak van Gerard Brocht of Bruch, voerman te Reinfeld, die te regt 1844, wegens het invoeren op Nederlandsch grondgebied en het in omloop brengen van nagemaakte gouden munt, in Neder- land gangbaar en gewend, terwijl de valsheid der bedoelde stukken bewezen was. De middelen door den verdediger mr. F. M. Swart voorgedragen, aannemende, heeft het hof demzelfden vrygesproken op grond dat, alhoewel de valsheid der uitge- gevene munt was bewezen, het niet voldoende was gebleken, dat de beschuldigde van die valsch- heid bij de uitgifte kennis had gedragen.

## TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 23 Mei.

In dezelve is een aanvang gemaakt met de alge- meene beraadslagingen over het voorstel tot her- ziening der grondwet.

De heer Schooneveld huldigt het beginsel van initiatief en is vóór eene herziening der grondwet, doch vermeende dat men in het voorstel te ver was gegaan. Hij wenscht de ontbindbaarheid der kamer, een compact ministerie, een ander kies- stelsel, in hetwelk hij echter van de keuskeel ver- schaft, met de voorstellers. Ook kan hij zich niet vereenigen met den overgang van de wetgeving van de kolonien op de kamer, ofschoon meerdere waarborgen ten deze hem hoort wenschelijk voor- komen.

De heer Van der Meer erkent de noodzakelijkheid eener herziening, vooral zoo veel aangaat het be- heer der kolonien en geldmiddelen. De voorge- stelde herziening heeft zich echter naar zijn in- zien te ver uitgestrekt, daar volgens art. 227 der grondwet eene verandering niet alleen wenschelijk en raadzaam, maar ook noodwendig moet zijn. Ofschoon de bevoegdheid der voorstellers erken- nende, acht hij een voorstel door de regering wenschelijker en hoopt dat de tegenwoordige be- raadslagingen een voorstel tot herziening door de regering zullen uitlokken.

De heer Tulp wenscht wel verbeteringen, maar niet behoud der beginselen van ons staatsverdrag welke hij ouder noemt dan de grondwet zelve. Hij verlangt onder andere meerderen waarborg om trent het gebruik der koloniale middelen; meer- dere zelfstandigheid der provinciale staten maar eene regtstreeksche verkiezingen. Hij sout de gevaren eener herziening op, neemt de verdediging op zich der gelasterde grondwet, en tracht te betoogen dat alle bezwaren en lasten aan haar toegeschreven, maar echter niet te wijten zijn. De spreker erkent dat de noodzakelijkheid der her- ziening eene uitkomst heeft en dat goede uitkomsten kan leiden, maar hij wil de ziele van den koning en niet van de kamer doen uitgaan.

De heer Borst van Oudekerk is overtuigd van het wenschelijke eener herziening, en beweert het dat het uitzigt daarop zal door de handeling der regering als der meerderheid van de kamer voor dit oogenblik (dat hem echter als allezins geschikt voorkomt) als geheel vervlogen mag beschouwd worden. Hij voor zelf wenscht eene ontbindbare kamer, een verantwoordelijk ministerie en een ander stelsel van verkiezingen.

De heer Bax wenscht dat niet behoort te worden over eene herziening der grondwet noodzakelijk is, maar alleen of hij aan de

wets-ontwerpen zijne goedkeuring kan geven. Dit is hem onmogelijk. Te ver gedreven liberalismus, de overbrenging van de souvereine magt des ko- nings op de kamer, de nadeelen, welke hij in regtstreeksche verkiezingen ziet, het onaannemelijke, ja, onuitvoerbare van het 26<sup>e</sup> wets-ontwerp omtrent het beheer der koloniën, dit alles noopt hem om zich tegen al de voorstellen te verklaren, onver- schillig hoe men ook over dit zijn besluit zal oor- deelen.

De heer Duymaer van Twist ofschoon voor eene herziening der grondwet gezind, vindt het voorge- stelde plan te stout. De spreker wil, op het voor- beeld van Engeland, niet eene geheele omkeering van stelsel maar eene bedachtzame ontwikkeling van het bestaande. Aldus wenscht hij niet de omkeering van ons kiesstelsel, maar deszelfs meer- dere ontwikkeling. Naar zijn inzien heeft het voorstel buiten de kamer geen algemeenen bijval gevonden, omdat hetzelve niet gepaard ging met het uitzigt eener bezuiniging van onderscheidene miljoenen en daarmede volgende vermindering van belastingen, waardoor die bijval alleen te ver- krijgen was. Spreker rijst de voorstellers dat zij zulk een bedriegelijk uitzigt niet gepast hebben. Hij acht het tevens wenschelijk dat de herziening der grondwet van den koning uitgeen blijft daarop nog hopen. Spreker betreurt het voorstel, hij zal echter daarom hetzelve niet onvoorwaardelijk af- keuren, maar zijne stem geven aan hetgeen hij daarin goed en nuttig aantreft.

De heer Messo zal tegen het voorstel stemmen, omdat de noodzakelijkheid der veranderingen niet in de grondwet is aangetoond; door dezelve het algemeen belang niet zou worden bevorderd, en, onder anderen, de regtstreeksche verkiezingen niet met onzen landaard overeenstemmen. Spreker ziet in het voorstel eene verkorting van de regten der kroon en de invoering eener georganiseerde repu- blick. Overigens is hij nog van gevoelen dat eene herziening van de grondwet van de regering be- hoort uittegaan.

De heer van Helzen verdedigt het initiatief der kamer, den oorspronkelijken vorm van het voorstel en deszelfs strekking. Hij is overtuigd dat onze grondwet niet aan de behoefte voldoet en dat eene doeltreffende herziening derzelve den band tus- schen vorst en volk nog nauwer zal toehalen. Hij hecht zijne goedkeuring aan vele der wets- ontwerpen, tegen sommige echter zal hij gene af- wijzende stem moeten uithrengen.

De heer de Backer heeft ook veel goeds in het voorstel ontmoet en zal daaraan zijne goedkeuring schenken. Aangenaam echter ware het hem ge- weest indien de herziening der grondwet van den koning zelve ware uitgegaan.

De heer Storm, een der voorstellers, neemt nu het woord op, en verdedigt hetzelfde. Hij herin- nert aan zijn gedrag als lid der dubbele kamer in 1840, toen hij al de voorgedragene wetten heeft afgestemd; omdat hij een voorstander is der regt- streeksche verkiezingen. Eene der redenen welke hem geroept hebben, zijnen naam te plaatsen on- der die der voorstellers is, omdat het hem was toegeschenen dat velen zijner Catholijke geloofs- genooten tegen eene herziening gestemd waren, omdat zij, ofschoon geheel ten onregte, vreesden dat daarbij stellingen in het leven zouden terug- groeuen worden, welke niet meer tot onzen tijd behooren. Ook heeft hij nog aan het voorstel de hand geleend, omdat daardoor de minister in 1840 begaan, de niet oproeping van de ver- tegenwoordigers van Limburg bij de beraadsla- gingen over de herziening, konde vergeet worden. De spreker wijst ook op het groote getal petiti- onarissen, die zich aan de kamer, ten voordcel der grondwets herziening, gewend hebben.

Zitting van 24 Mei.

De heer Goussard vat het woord op om te prae- tiseren tegen hetgeen in de vorige zitting door den heer Storm was in het midden gebragt, als of velen onder de Roomsche-Catholiken tegen eene grondwets herziening gestemd waren, door de on- gegronde vrees voor de herleving eener voegere godsdienstige predominantie. Hij verzekert dat in Noord-Brabant even als elders, het verhoor van opinien omtrent de grondwets herziening alleen ont- stond uit het verselil van staatkundige denkwijze. Eindelijk verzoekt hij de kamer ernstig om bij deze beraadslagingen alles wat godsdienst betreft ter zijde te stellen.

De heer Storm blijft aan bewegen volhouden en de heer Goussard herhaalt zijn protest.

De heer van Tex verklaart zich tegen de herzie-

ing, zoo als die door de voorstellers is ontworpen; hij is in het algemeen niet tegen eene herziening maar wil dezelve in eengn Nederlandschen zin; ook hij acht de regten der kroon in gevaar, en acht in allen gevalle de kamer tot het initiatief ongeschikt.

De heer **WICHERS**, een der voorstellers, beantwoordt cenige door de vorige sprekers vooruitgezette stellingen en verdedigt het voorstel.

De heer **DUYMAER VAN TWIST** verdedigt zijn vroeger genit gevoelen, en houdt staande dat de voordragt eener verbeterde grondwet van de zijde des konings eene onverpligte weldaad zou zijn.

De heer **ANMAET**, een der voorstellers, betoogt de noodzakelijkheid eener herziening der grondwet uit het sedert 1814 gebeurde; hij herinnert ook aan de voorwaarde, waarop vele vertegenwoordigers in het vorige jaar aan het groote offer, dat van de natie geveerd werd, tot verbetering van 's lands finantien, hunne stem hebben geschonken. Spreker weidt ook uit over de in de grondwet gevorderde noodzakelijkheid der veranderingen, en houdt eene *betrekkelijke* noodzakelijkheid voor genoegzaam veranderingen wettigend.

De heer **VAN DAM VAN ISSELT** betreurt den onwil door de kamer aan den dag gelegd; verdedigt het voorstel en wederlegt eenige vorige sprekers. Zijn uitzigt in de toekomst, bij eene afstemming van het voorstel, is donker.

De heer **HOORT** zal tegen alle wets ontwerpen stemmen.

De heer **KRIPHOEST** diegene aannemen, welke hij noodzakelijk acht

De heer **GEVERS** verdedigt de bestaande grondwet. Hij zal slechts aan weinige ontwerpen zijne stem geven.

De heer **VAN HEERSTRA** een der voorstellers betoogt de noodzakelijkheid der herziening en de geschiktheid van 't tegenwoordige oogenblik daartoe.

Eindelijk heeft nog de heer **DE MAN** het voorstel bestreden als te zeer de fundamentele beginselen der bestaande grondwet aanrandende; hij zal echter stemmen voor hetgeen hem in het voorstel aannemelijk voorkomt.

### LATERE BERIGTEN.

Men leest in de Zwitsersche bladen: Het schijnt dat het gouvernement van Lucern zich voorstelt met een of ander vreemd kabinet in onderhandelingen te treden, voor eene opsluiting van van dr. Steiger in de eene of andere vesting.

Ook verneemt men dat Lucern reeds zou te kennen hebben gegeven, dat eene eerste voorwaarde tot bevestiging van dr. Steiger zou wezen, dat dat geen der kantons hem op zijn grondgebied zou toelaten. De heer Noeff doorloopt de verschillende kantons, om die uitsluiting te verkrijgen.

Uit Munchen (Beijeren) schrijft men dat al de geschriften betrekkelijk de nieuwe Duitse kerk het licht ziedt, in beslag genomen worden. In eene enkele maand heeft men er twintig aangehouden.

In Engeland heeft men met de pakketboot uit de Antilles de tijding ontvangen van het overlijden van Guerrier, president der republiek van Haiti; de generaal Pierrôt is hem opgevolgd.

MADRID 18 mei. De tijdingen gisteren uit Rome ontvangen geven aanleiding tot velerlei gissingen; en een elk verklaart ze op zijne wijze. De *Gazeto* bewaart nog heden morgen daaromtrent het diepste stilzwijgen, en de tegenstrijdigste geruchten loopen omtrent dit stilzwijgen van het officieel orgaan der regering. Eenige zeggen dat het kabinet bitter te leur gesteld is in zijne verwachtingen en dat onder de grondslagen door de pausselijke regering aangevozen, voorkomt 1°. de verplichting om het koninkrijk van 1753 weder in te voeren. 2°. een nader regel waarbij de H. Stoel vordert, dat het onderhoud der erediensten en hare bedienaren op eenen vasten voet geregeld worde. Deze laatste bepaling is eene *conditio sine qua non* tot eene eindschikking. Anderen daarentegen zeggen dat de overeenkomst gunstig is voor de Spaansche natie, maar dat de ministers er niets van willen laten uitlekken voor dat zij van Rome is teruggekeerd, verwaarts zij is opgezonden met eenige aanmerkingen voor hare definitieve vaststelling. Wat er van zij, de ministers hebben veel drukte; sedert de aankomst van den koerier uit Rome volgen de kabinetsraden elkander zonder ophouden op, en al de ministers zijn steeds daarbij tegenwoordig.

PARIJS 26 mei. Wij hebben tijdingen ontvangen uit Valparaiso tot den 25 februarij. De Fransche

admiraal Hamelin is in deze haven uit Otaheite terug gekomen. Koningin Pomaré had al zijne poinggen om eene bijeenkomst met haar te houden verijdeld; zij had in haar besluit volhard om met den Franschen admiraal geen gesprek te hebben dan in het bijzijn van den Engelschen admiraal. Hamelin had zich niet aan die voorwaarde willen onderwerpen en er had dus geene bijeenkomst plaats gehad. De toestand van die ongelukkige koningin, zegt een Engelsch blad, is alles behalve benijdenswaardig; want een dekreet heeft haar even als haar geslacht van den troon van Otaheite ontzet, en er is op het eiland een voorloopig bewind gevestigd, met den oproerigen Toti aan het hoofd.

In het arrondissement Lodeire is een man overleden in den ouderdom van 101 jaren en ééne maand. Hij leed aan geene enkele krankheid, ofschoon hij, naar men zegt, een ruim gebruik maakte van brandewijn en tabak.

### Advertentien

\* \* Die genea welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan, de onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van wijle Mevrouw **ANTHONIA VAN SCHRADEN**, Weduwe **PETER HUIGENS**, in loven Winkeliersse gewoond hebbende te *Zalt-Bommel*, en aldaar overleden den 20 Mei 1845, worden bij deze opgeroepen, om daarvan opgave of betaling te doen, voor of op den 15 Junij eerstkomende, aan den Heer **W. DE GIER te Driel**, of aan den Notaris **HOFFMAN VAN HOVE te Zalt-Bommel**. Brieven franco.

### TE HUUR

#### Om dadelijk te aanvaarden:

Een zeer goed ingerigt, geheel vernieuwd en bijzonder aangenaam gelegen **BUITEN VERBLIJF**, op *Oud-Heerlaer*, aan de rivier de *Dommel*, achter of ter zijde van *Vught*. Te bevragen ten Kantore van den Notaris **JOH. DE BERG**, te *'s Hertogenbosch*; brieven franco.

\* \* **G. VAN DER HEIJDEN**, Notaris te *Ravensteyn*, zal op den 7 Junij 1845, 's morgens om 10 ure, te *Megen* in het Wit Kruis, sijn aal Verkoopen:  
**3 Bunders, 69 Roeden, 90 Ellen ALLERBEST UITERWAARDSCH HOLLAND**, gelegen in den Ham, te *Megen*.  
 Ingezet in Perceelen met de hoogen op f 12,810,00.  
 En in *Massa* met 50 hoogen op..... » 12,900,00.

### BELANGRIJKE OPENBARE VERKOOP

#### VAN Patrimonieele Goederen.

De Notarissen **E. GUILLOU**, residerende te *Roermond* en **K. F. GIELEN**, residerende te *Heythuysen*, zullen op *Maandag den 9 Junij* 1845 en volgenden dag, telkens om 9 ure 's morgens, ten herberge van de Kinderen **VAN DE DRINCK te Heythuysen**, op verzoek der gezamenlijke erven **VERMEULEN**, onder voordeelige condities, publiek verkoopen:

1o. Eenen zeer schoonen **WATER-GRAANMOLEN**, bestaande in *Rogge- en Boekweit-Molen*, met eene ruime en allerangenaamst gelegen Woning, bevattende verscheidene beneden- en Boven Kamers, Keukens, Bakhuis, groote Zolders, Kelders, Stallingen, Schuur, Remisen, Moestuin en Boomgaard, gelegen te *Heythuysen* in sectie D. nos. 492 tot en met 498.

Deze Gebouwen bevinden zich in den besten toestand, als zijnde nieuw opgericht; derzelver gunstige ligging en de goede inrigting der Woning, maken dezelve zeer geschikt tot alle neringen en bedrjff.

2o. Eenen onlangs vernieuwd en veel ingerigten **WATER-OLIEMOLEN**, tegenover den reeds gemelden Graanmolen gelegen onder de gemeente *Halens*, bevattende behalve al de noodige gereedschappen, nog twee Molen-Banken, voorts een daaraan gelegen ruim gebouw, houdende het al eene oppervlakte van 20 Roeden 50 Ellen, in sectie D. no. 95.

3o. Eenen **WIND-GRAANMOLEN** gelegen te *Heythuysen* inhoudende twee koppelen Steenen met al de noodige gereedschappen en getieveu tot eenen gueden Windmolen behoorende, voorkomende in sectie D. no. 487.

4o. Een groot en schoon **HUIS** met verscheidene Kamers, eene groote Binnenplaats, Schuur, Stallingen, Remise, Zolders, Bergplaatsen, eene Miltterij en eene wel ingerigte Brandstij, welke tot beiden steeds in gebruik geweest is en bevattende eenen Ruw en eenen Distelcer-Ketel ieder inhoudende 12 vaten, benevens Helmen, Slangen, Koelvaten en Schepen, Grondbakkers, Pompen, Beslagkuipen, en alle andere noodige gereedschappen, voorts eenen Moestuin en Boomgaard te zamen groot 1 Bunder 1 Roede 60 Ellen, het al in Sectie D. no. 503 tot en met 506.

5o. Eenen **WATER GRAANMOLEN** gelegen in de gemeente *Baesoer*, genaamd *Levroyenmolen*, met bijgelegen Molenaars-woningen Moestuin, te zamen groot 21 Roeden 20 Ellen.

6o. Ongeveer 27 Bunders 68 Roeden 60 Ellen of 90 Morgen oude maat **BOUWLAND, WEIDE en BOUTGEWAS**, gelegen onder de gemeente *Haalen en Heythuysen* in twee Perceelen op eenen korten afstand van de kom der gemeente *Heythuysen* en in de nabijheid der gemeente *Rogge, alsmede der gehuchten Levroy en Kelpen*, welke plaatsen doordende gemelde Molens geriefd worden.

Verdere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantoren van voornoemde Notarissen **GUILLOU en GIELEN**.

### Graanmarkt

#### AMSTERDAM 26 MEI.

Tarwe prijsh., met goeden handel, 130 p. with. Pools. f 295; 128 p. p. o. Zeeuws. f 280; 130 p. o. dito f 285 aan de Zaan; f 26 p. p. n. dito f 230; 123 p. n. Friesche f 200, 122 p. dito Zeeuws. f 200.

Rogge vooral in entrep. met belangrijken handel, tot vorige prijzen, in entrep.; 118 p. Arch. f 185, 187 bij partij, 118 p. Pruis. f 190; 119 p. Pruis. f 190; 119 p. dito f 192; 117 p. dito 186; in cons.; 113, 120, 121 p. Pruis. f 196; 108, 200.

Garst f 5 a 6 hooger, met goeden handel; 116 p. n. Deens. f 175; 108 p. Pommer Chevallier f 136 in entr.; 110 p. Deens. in entr. f 136.

Waver hooger verkocht; 78 p. Voer f 95; 74 p. zwarte dito f 84.

Boekweit tot f 6 a 8 hooger, het geveilde grif opperruind; 117 p. Amerf en Nijkark. f 240; 116 p. GrootBrab. f 236 in junij te leveren; 118 p. j. Oostvr. f 225.

Koolaad op 9 vat in julij 69 p.; sept. en oct. 69, 68½ p.; nov. 69 p.

Lijnzaad in een doen; 109 p. Memf. f 270; 109 p. Riga f 280.

Bhopolie slaauwer; per 6pw. f 40; Vlieg f 40 a 38½; sept. f 40½ a 41; oct 41 40½; nov. f 41 a 40½; dec. f 41; mei f 41.

Lijnolie per 6pw. f 32½; Vlieg f 31½. Hennep per 6pw. f 34½. Vlieg f 33 a 34.

Raapkoeken f 62 a 65. Lijnkoeken f 8 a 9.

### Beurs van Amsterdam.

Maandag 26 Mei, ten vier ure.  
 Nieuw 3 pCt. 78½  
 Certific. 4 pCt. 100. Am. Synde 4½ pCt. 100. Holland 153½  
 Oost-Ind. 4 pCt. 99½. Rijn-Spoorweg 113½. Antwerpen 100. Spoorw. 124. Ardenne 85 p. st. 26½. Dito Onbep. 26½. Spanje 3 pCt. 42, 41½. Dito Binnenl. 3 pCt. 33½. Fr. Uitgeat. 8½. Port. te Londen 2½ pCt. 67½, 113½.

### Correspondentie.

Wij hebben uit twee plaatsen stukken ontvangen, betrekkelijk de boogschuttersfeesten. Daar dezelve echter wijdschappige betrekkingen bevatten, merendeels voor ons lezend publiek zonder belang, en ons blad geene genoegzame ruimte bezit, om een aantal kolofnomen voor bijzonders belangen of het genoggen van eenige corporatien beschikbaar te stellen, hebben wij die stukken niet opgenomen, en verzoeken, om dierzifde te zenden, tevens van de voortgang van verdere verschoond te moogen blijven.

Ter drukkerij van D. A. A. DE ROOY.